

Pan Gilbert 1 – zadání skupinové práce

Čeká vás samostatná i skupinová práce. Budete se věnovat životu pana Gilberta. Zatím o něm nic nevíte, ale můžete se vžít do role historiků-detektivů. Každý obdrží několik zdrojů – historických pramenů. S jejich využitím sestavíte příběh pana Gilberta a odpovíte na otázky.

Úkol 1

Každý z vás dostal set pramenů. Seznamte se s nimi a pokuste se z nich získat co nejvíc informací o životě pana Gilberta. Můžete v nich podtrhávat klíčové informace, zvýrazňovat různé detaily. Máte na to 15 minut.

Úkol 2

Nyní jste ve skupině a pracujete jako tým. V prvním úkolu každý pracoval s jinými informacemi. Nyní poskládejte dohromady obraz života pana Gilberta. Seznamte ostatní s tím, co jste dosud zjistili. Společně v bodech sepisujte základní osu událostí jeho života. Vzhledem k celkovému množství pramenů nebudete mít čas k důkladné analýze zdrojů, které dostali ostatní, ale můžete si vypomáhat. Vytvořte plakát, který přehledně představuje život pana Gilberta tak, jak jste ho poznali ze zdrojů. Vytvářejte stručnou časovou osu nebo myšlenkovou mapu, na kterou nalepíte prameny, které používáte. Zároveň odpovězte na následující tři otázky.

- 1) Čím byl pan Gilbert du Motier významný?
- 2) Jak revoluční události ovlivnily jeho život?
- 3) Jakou roli v jeho životě hrála svoboda?

Úkol 3

Výstup své společné práce prezentujte spolužákům v max. pěti minutách a porovnejte své výstupy. Vyplňte si individuálně závěrečný formulář sebehodnocení.

1. žák

Zdroj 1: Abecední seznam členů Ústavodárného shromáždění r. 1789 (Wikipedia)

Toto je abecední seznam 1 145 zvolených zástupců (291 zástupců církve, 270 zástupců šlechty a 584 zástupců třetího stavu) zasedajících v rámci Generálních stavů roku 1789, kteří se prohlásili 17. června 1789 Národním shromážděním a následně 9. července 1789 Ústavodárným shromážděním.

- [Louis Alexandre de La Rochefoucauld-d'Enville](#), (* [1743](#) – † [1792](#)), zástupce šlechty z města [Paris](#).
- [Pierre-Louis de La Rochefoucauld-Bayers](#) (* [1744](#) – † [1792](#)), biskup ze [Saintes](#), zástupce kléru ze [Saintes](#).
- [Charles-François de La Rochefoucauld-Bayers](#) (* [1753](#) – † [1821](#)), opat z Preuilly, generální vikář diecéze Aix-en-Provence, zástupce šlechty z [Provins](#).
- [Gilbert du Motier, marquis de La Fayette](#), řečený « La Fayette » (* [1757](#) – † [1834](#)), zástupce šlechty z [bailliage](#) de [Riom](#) (provincie [Auvergne](#)).
- [Gérard de Lally-Tollendal](#) (* [1751](#) – † [1830](#)), markýz, zástupce šlechty z [bailliage](#) d'[Étampes](#).
- [César-Guillaume de La Luzerne](#) (* [1738](#) – † [1821](#)), zástupce kléru z [bailliage](#) de [Langres](#).

Zdroj 2: La Fayetteova přísaha na Svátek Federace, 14. července 1790 (autor L. David, r. 1791)
Autor: Pierre-Yves Beaudouin / Wikimedia Commons, Public Domain,
<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=32061729>)

La Fayette skládá přísahu u oltáře Vlasti, postaveném uprostřed Martova pole. Mladý chlapec, taktéž oblečený v uniformě Národní gardy, který drží meč, je La Fayetteův syn Georges Washington. Zcela vpravo je biskup z Autun, který přijel, aby zde sloužil mši. Vlevo dole klečí stařec, bývalý vězeň z Bastily. Vzadu je provizorní vítězný oblouk vztyčený k této slavnostní příležitosti.

2. žák

Zdroj 3: Dopis Majora Generála La Fayettea Georgi Washingtonovi (National Archives, USA)

[Albany] 23. února 1778

Drahý generále

Setkávám se s vzácnou příležitostí napsat Vám, kterou bych neminul za žádných okolností, ačkoliv bych se měl obávat toho, že se stávám nudným a obtížným – ale když mě poslali daleko od Vás, z nevím jakého důvodu, alespoň musím trochu využít svoje pero a zabránit tak tomu, aby zanikla veškerá komunikace mezi Vaší excelencí a mnou [...]

Poté, co jsem napsal do Evropy (na základě přání členů Kongresu) tolik dobrých věcí o mém vedení armády, bych byl zahanben, kdybych nemohl v této pozici nic udělat. Bylo mi řečeno, že generál Putnam byl odvolán [...] – Vaše Excellence ví lépe než já, co je vhodné udělat, proto nechci tyto věci sám soudit. [...]

Markýz z La Fayette

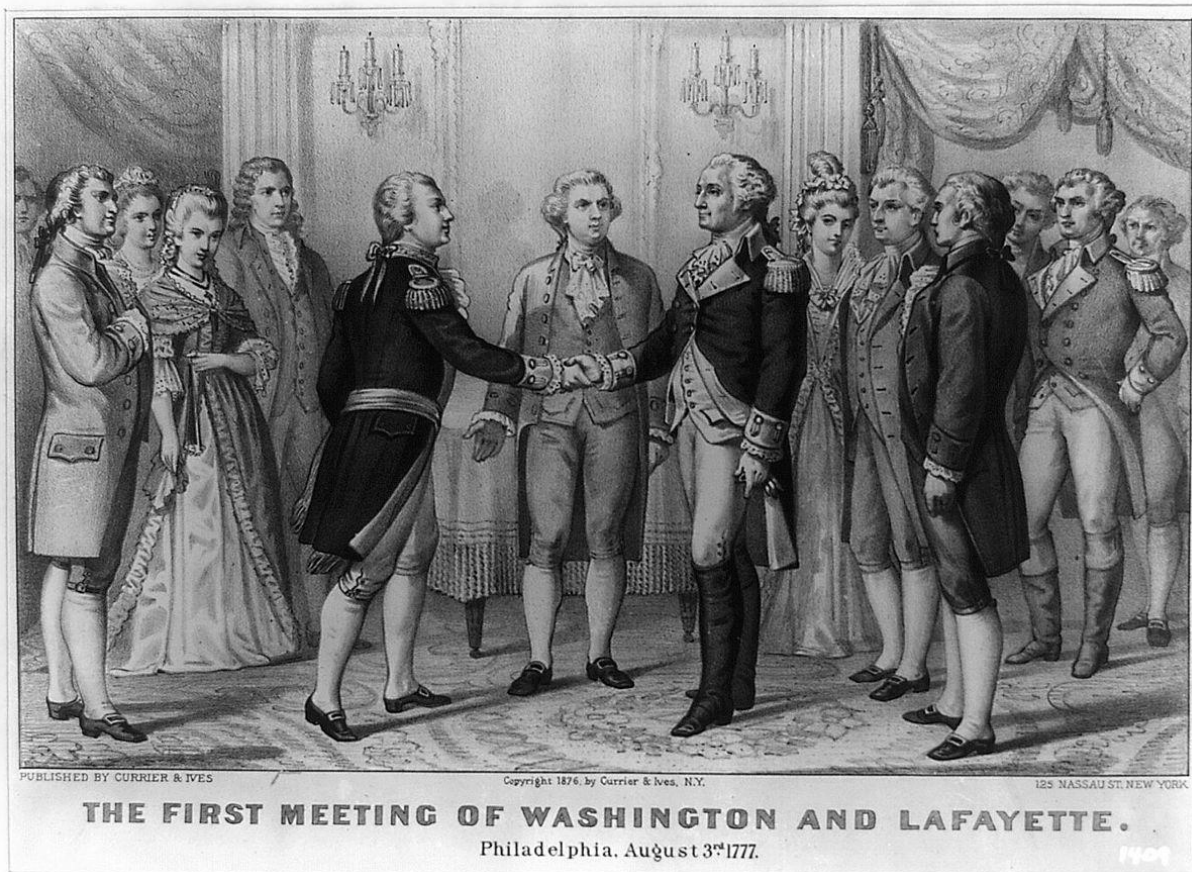
Zdroj 4: Dopis George Washingtona Františku II. (National Archives, USA)

„Pochopte, prosím, Sire, že jsem v této záležitosti tlumočnickem veřejného mínění, a dovolte mi velkou prosbu – dejte mu povolení, aby mohl odjet do naší země za jakýchkoli podmínek či omezení, jaké si bude Vaše Veličenstvo přát...“

G. Washington, 15. května 1796

Zdroj 5: Litografie z roku 1777 (Library of Congress, USA), Autor: Currier & Ives - <https://www.loc.gov/pictures/item/2006691579/>
<http://memory.loc.gov/pnp/cph/3b50000/3b50000/3b50200/3b50200r.jpg>, Dominio público, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=20123464>

3. žák

Zdroj 6: Krabička (cca r. 1790) na šňupací tabák s nápisem (Liveauctioneers.com – https://www.liveauctioneers.com/item/12419883_marquis-de-lafayette-and-french-king-louis-xvi-snuff-box)

LOUIS XVI ROI DES
FRANCAIS –
RESTAURATEUR DE
LA LIBERTE
FRANCAISE – M DE
LAFAYETTE COMAND'
GEN DE LA GARDE
NAT PAR

*(Ludvík XVI. král
Francouzů – Obnovitel
francouzské svobody –
Markýz de La Fayette
velicí generál Národní
gardy)*

Zdroj 7: Dopis (Étienne Charavay: Le Général La Fayette 1757–1834, Paříž 1898)

Bonaparte myslí pouze na svoje vlastní dobro a doposud nenalezl vznešenou slávu ve službě svobodě... Nebude riskovat žádnou ze svých osobních výhod pro dobro svobody; dokázal ostatně, že jeho duše může docela šťastně přihlížet jejímu porušování, a dokonce se na něm podílet. Jestliže však v dané situaci bude v jeho prospěch, aby se postavil v obranu svobody, udělá to. Jeho přáním by přitom mělo být ustanovit Republiku na silných základech svobody a spravedlnosti.

Gilbert du Motier, marquis de La Fayette, říjen 1799

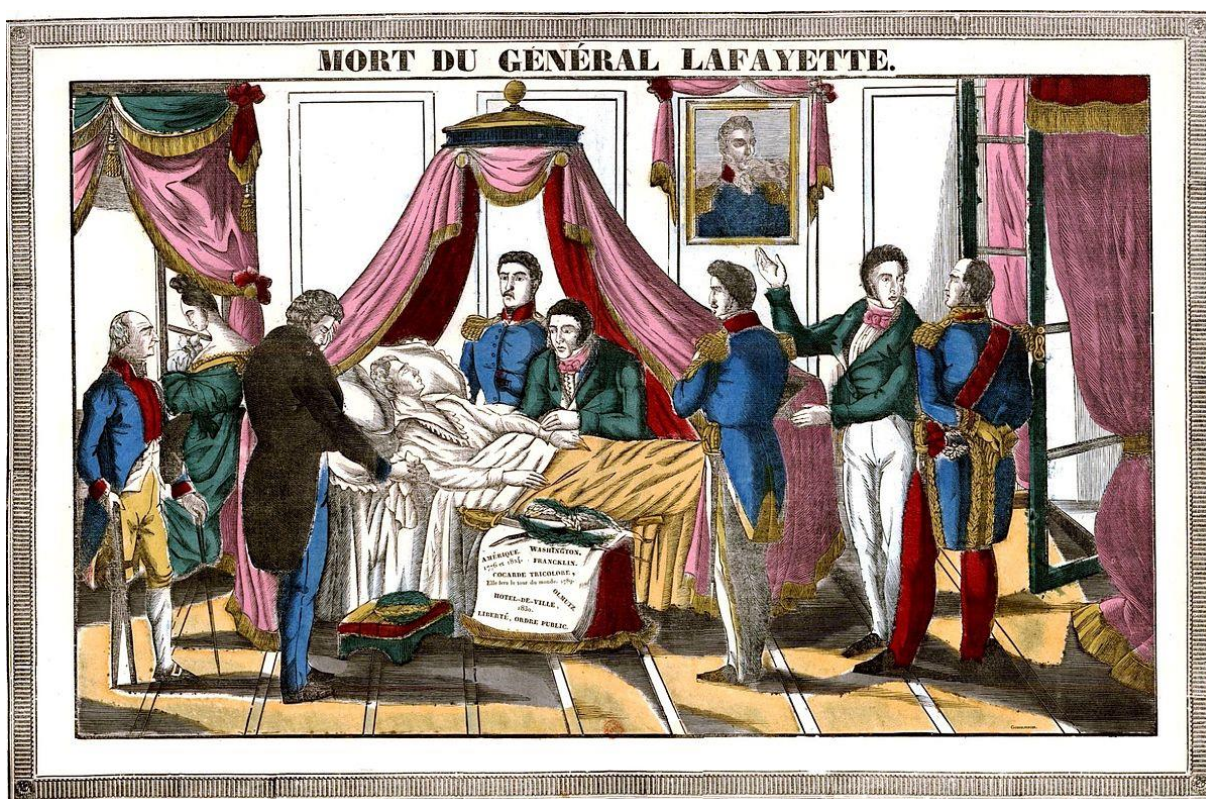
Zdroj 8: Anotace únikové hry La Fayetteův žalář, Exit-game.cz)

Po triumfálním návratu do Francie se jako důvěrný přítel Robespiera, Dantona i Marata stal velitelem Národních gard a jeho zapojení do revoluce vyvrcholilo krvavým potlačením shromáždění na Martově poli. Protože La Fayette hlasitě protestoval proti popravě krále, označil jej jakobínský parlament za zrádce. V roce 1792 byl zadržen ve Vestfálsku a předán Rakušanům. Generál La Fayette byl vězněn v dnešním Lucembursku, Německu a Polsku, než byl v květnu 1794 uvězněn v olomoucké pevnosti.

4. žák

Zdroj 9: Gondelfinger: Smrt generála La Fayettea. 1834 (Autor: Gondelfinger - BnF, [Recueil. Collection de Vinck. Un siècle d'histoire de France par l'estampe, 1770-1870. Vol. 95 (pièces 12078-12210), Monarchie de Juillet], Dominio público, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=27293395>)

Zdroj 10: Oznámení pro členy Městské rady města Filadelfie, 23. září 1824 (Independence Hall in American Memory)

Generál La Fayette bude přijat členy zastupitelstva města Filadelfie v budově Independence Hall v úterý 28. o druhé hodině odpolední, a povečeří se členy Městské rady dalšího dne o páté hodině odpolední v budově sousedící s Mansion House. Dochvilná přítomnost členů Městské rady je vyžadována v obou případech.

Zdroj 11: Dopis (Primaplana.cz)

Vážený občane generále, olomoučtí vězňové, šťastní, že za své osvobození vděčí Vaším nepřemožitelným armádám, se ve vězení těšili myšlenkou, že jejich svoboda a jejich životy jsou nedílně spjaty s vítězstvím Francouzské republiky a vašimi slavnými činy osobně. Dnes se radují, že mohou vzdát hold svému osvoboditeli. Z tohoto místa, kde jsme řekli sbohem svým žalářiňíkům, posíláme své díkuvzdání jejich přemožiteli. V tichém ústraní v Holštýnsku, na dánském území, kam jedeme pokusit se upevnit si zdraví, které jste nám zachránil, budeme myslet na svou vlast, Francouzskou republiku, a přát všechno dobré jí i slavnému generálovi, k němuž jsme poutáni oddaností ještě víc za to, co učinil pro věc svobody a pro naši vlast než pro nás osobně. Máme tu čest chovat k němu tu nejupřímnější vděčnost navždy vrytou v našich srdcích.

Gilbert du Motier, marquis de La Fayette, 6. října 1797, Hamburk

Zdroj 12: Pamětní deska (Primaplana.cz – není zřejmé, zda autor hodnotící aktivity má souhlas s použitím fotky jejím autorem. Fotka stažena z <https://www.primaplana.cz/news/uvezneni-generalalafayetta-v-olomouci-v-letech-1794-1797/>)

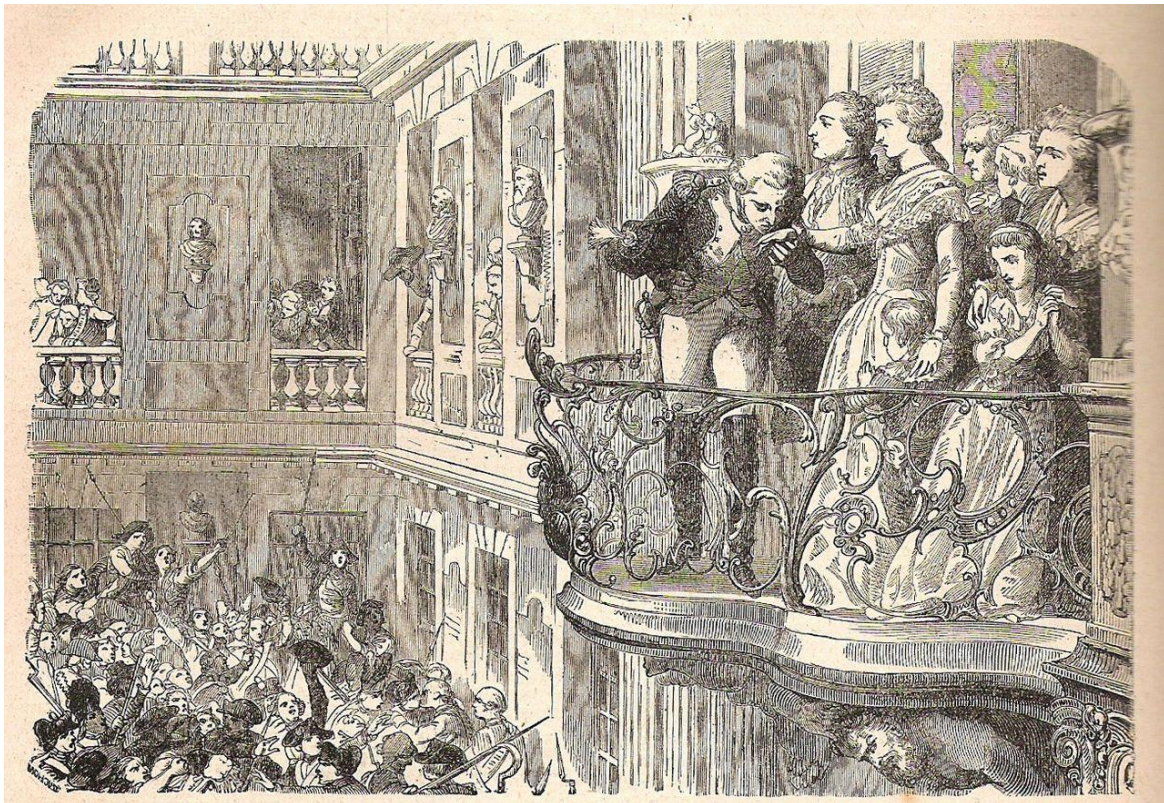
Zkrášlovací spolek Braunseifen 1934

Dne 8. listopadu 1794 byl u obce Braunseifen dopaden francouzský generál La Fayette, jenž utekl z Olomouce. Po ohlášení jistého Josefa Dechslera svolal městský správce Josef Richter svých sedm čeledínů, uprchlíka zastavil a dopravil jej do tohoto domu. Ještě téže noci byl La Fayette převezen zpět do Olomouce.

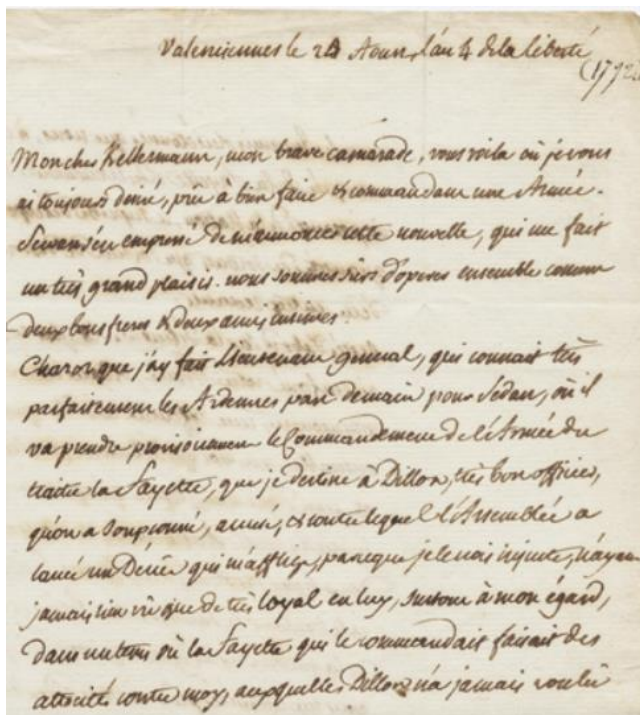
5. žák

Zdroj 13: La Fayette na balkoně ve Versailles s králem a Marií Antoinettou, 5. října 1789 (Autor: Anonymní – Old engraving, Volné dílo, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=5556090>)

Zdroj 14: Dopis generálu François Kellermannovi, 24. srpna 1792 (Cornell University: https://rnc.library.cornell.edu/lafayette/exhibition/pdf/REX029_051.pdf)

...Charon se stane prozatímním velitelem armády, které velel zrádce La Fayette, dokud nebude nahrazen Dillonem (pokud se jeho jmenování potvrdí). Dillon je velmi dobrý důstojník, na kterého padlo podezření, byl obviněn a obžalován Shromážděním, což já nesu nelibě, protože Dillon byl ke mně loajální, zatímco La Fayette páchal vůči mně krutosti... Věřím, že nepřítel je La Fayetteovou zpackanou zradou [jeho útekem] překvapený víc než my... Můj drahý příteli, doufejme, že naše armáda je nyní konečně očištěna od všech aristokratů! My dva jako dobří Jakobíni a opravdoví patrioti jednou budeme oslavováni jako šťastní zachránci naší domoviny.

Charles Francois Dumouriez

Zdroj 15: Korespondence z roku 1802 (Bayard Tuckerman: Life of General La Fayette, Londýn, 1889)

...Musím vám říct, Generále La Fayette, a činím tak se smutkem, že způsob, jakým se vyjadřuje k činům naší vlády, dává nepřítelům naší vlády váhu vašeho jména...

Napoleon Bonaparte

...Co mohu dělat? Žiji v ústraní na venkově, vyhýbám se tomu veřejně mluvit o svém názoru, avšak když ke mně někdo přijde a zeptá se mě, jestli váš způsob vlády souzní s mými ideály svobody, odpovím, že ne. Generále, přeji si být zdrženlivým, ale nemůžu lhát...

Gilbert du Motier

Zdroj 16: Umělecké zpracování Deklarace práv člověka a občana, uveřejněné v srpnu 1789, navržené Abbé Sieyèsem a markýzem de La Fayettem v konzultaci s Thomasem Jeffersonem (Autor: <https://www.parismuseescollections.paris.fr/fr/musee-de-la-vie-romantique/oeuvres/portrait-du-marechal-de-saxe>, Volné dílo, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=65758>).

DÉCLARATION DES DROITS DE L'HOMME ET DU CITOYEN

Décretés par l'Assemblée Nationale dans les séances des 20, 21,
23, 24 et 26 août, 1789, acceptés par le Roi

PRÉAMBULE

LES représentans du peuple François constitués en assemblée nationale, considérant que l'ignorance, l'oubli ou le mépris des droits de l'homme sont les seules causes des maux publics et de la corruption des gouvernemens ont résolu d'exposer dans une déclaration solennelle, les droits naturels, inaliénables et sacrés de l'homme, afin que cette déclaration, constamment présente à tous les membres du corps social, leur rappelle sans cesse leurs droits et leurs devoirs, afin que les actes du pouvoir législatif et ceux du pouvoir exécutif, pouvant être à chaque instant comparés avec le but de toute institution politique, en soient plus respectés; afin que les réclamations des citoyens, fondées désormais sur des principes simples et incontestables, tournent toujours au maintien de la constitution et du bonheur de tous.

EN conséquence, l'Assemblée nationale reconnoît et déclare, en présence et sous les auspices de l'Être suprême les droits suivans de l'homme et du citoyen.

ARTICLE PREMIER

LES hommes naissent et demeurent libres et égaux en droits; les distinctions sociales ne peuvent être fondées que sur l'utilité commune.

II
LE but de toute association politique est la conservation des droits naturels et imprescriptibles de l'homme; ces droits sont la liberté, la propriété, la sûreté, et la résistance à l'oppression.

III
LE principe de toute souveraineté réside essentiellement dans la nation, nul corps, nul individu ne peut exercer d'autorité qui n'en émane expressément.

IV
LA liberté consiste à pouvoir faire tout ce qui ne nuit pas à autrui. Ainsi, l'exercice des droits naturels de chaque homme, n'a de bornes que celles qui assurent aux autres membres de la société la jouissance de ces mêmes droits; ces bornes ne peuvent être déterminées que par la loi.

V
LA loi n'a le droit de défendre que les actions nuisibles à la société. Tout ce qui n'est pas défendu par la loi ne peut être empêché, et nul ne peut être contraint à faire ce qu'elle n'a donné pas.

VI
LA loi est l'expression de la volonté générale; tous les citoyens ont droit de concourir personnellement, ou par leurs représentans, à sa formation; elle doit être la même pour tous, soit qu'elle protège, soit qu'elle punisse; tous les citoyens étant égaux à ses yeux, sont également admissibles à toutes dignités, places et emplois publics, selon leur capacité, et sans autres distinction que celles de leurs vertus et de leurs talens

VII.

NUL homme ne peut être accusé, arrêté ni détenu que dans les cas déterminés par la loi, et selon les formes qu'elle a prescrites; ceux qui sollicitent, expédient, exécutent ou font exécuter des ordres arbitraires, doivent être punis; mais tout citoyen appelé ou saisi en vertu de la loi, doit obéir à l'instant, il se rend coupable par la résistance.

VIII.
LA loi ne doit établir que des peines strictement et évidemment nécessaires, et nul ne peut être puni qu'en vertu d'une loi établie et promulguée antérieurement au délit et légalement appliquée.

IX.
TOUT homme étant présumé innocent jusqu'à ce qu'il ait été déclaré coupable, s'il est jugé indispensable de l'arrêter, toute rigueur qui ne serait pas nécessaire pour s'assurer de sa personne doit être sévèrement réprimée par la loi.

X.
NUL ne doit être inquiété pour ses opinions, mêmes religieuses pourvu que leur manifestation ne trouble pas l'ordre public établi par la loi.

XI.
LA libre communication des pensées et des opinions est un des droits les plus précieux de l'homme; tout citoyen peut donc parler, écrire, imprimer librement, sauf à répondre de l'abus de cette liberté dans les cas déterminés par la loi.

XII.
LA garantie des droits de l'homme et du citoyen nécessite une force publique; cette force est donc instituée pour l'avantage de tous, et non pour l'utilité particulière de ceux à qui elle est confiée.

XIII.
POUR l'entretien de la force publique, et pour les dépenses d'administration, une contribution commune est indispensable; elle doit être également répartie entre les citoyens en raison de leurs facultés.

XIV.
LES citoyens ont le droit de constater par eux même ou par leurs représentans, la nécessité de la contribution publique, de la consentir librement, d'en suivre l'emploi, et d'en déterminer la quotité, l'assiette, le recouvrement et la durée.

XV.
LA société a le droit de demander compte à tout agent public de son administration.

XVI.
TOUTE société, dans laquelle la garantie des droits n'est pas assurée, ni la séparation des pouvoirs déterminée, n'a point de constitution.

XVII.
LES propriétés étant un droit inviolable et sacré, nul ne peut en être privé, si ce n'est lorsque la nécessité publique, légalement constatée, l'exige évidemment, et sous la condition d'une juste et préalable indemnité.

AUX REPRESENTANS DU PEUPLE FRANCOIS

